

Cuprins

Introducere	11
-----------------------	----

Partea I

STRĂZILE NESIGURE

Capitolul 1. Ne întoarcem în timp	23
Capitolul 2. Al cincilea val	31
Capitolul 3. Violența sexuală în statistici	43
Capitolul 4. <i>Taharrush gamea</i> (jocul violului) sosește în Europa	72
Capitolul 5. Cum sunt erodate drepturile femeilor	83
Capitolul 6. Nu cumva legile sunt un obstacol?	100

Partea a II-a

ESTABLISHMENTUL EUROPEAN ABROGĂ RESPONSABILITATEA PENTRU SIGURANȚA FEMEILOR

Capitolul 7. Acțiunile au consecințe	113
Capitolul 8. Geamurile sparte ale justiției liberale	129
Capitolul 9. Setul de strategii ale negării	143
Capitolul 10. Impasul feministelor	153

Partea a III-a

CIOCNIREA CIVILIZAȚIILOR: O REEXAMINARE

Capitolul 11. Doctrina modestiei	161
Capitolul 12. Ciocnirea culturilor	181
Capitolul 13. De ce integrarea nu are loc	196
Capitolul 14. Industria integrării și eșecul ei	222
Capitolul 15. Bandele care ademenesc fete	232

Partea a IV-a

SOLUȚII, FALSE ȘI REALE

Capitolul 16. „Pentru aceia dintre dumneavoastră care sunt căsătoriți cu un copil”	241
Capitolul 17. Problema populistă	264
Capitolul 18. O nouă abordare față de integrare	272
Concluzie: drumul spre Gilead	285
<i>Mulțumiri</i>	291
<i>Note</i>	293
<i>Index</i>	345

AYAAN HIRSI ALI
PRADA

Imigrația, islamul și erodarea
drepturilor femeilor

Traducere de Adina Avramescu

POLIROM
2021

Am văzut deja cum au încercat cercetătorii să arate că nu există o legătură între intensificarea migrației și creșterea numărului infracțiunilor de natură sexuală – omițând în mare măsură din studiile lor datele de după 2015. Dar există și alte moduri eronate de a spune „n-ai ce să vezi aici”.

2. Orientarea atenției într-o direcție greșită

O a doua categorie a negării o constituie orientarea atenției într-o direcție greșită și comparațiile false. Asemenea unui magician care distrage atenția spectatorilor, analiștii aruncă o perdea de fum, universalizând problema violenței sexuale. Nu imigranții în mod disproporționat violează femeii, susțin ei, deoarece „toți bărbații sunt violatori” și „o femeie din trei are de-a face cu violența fizică, sexuală, psihologică și economică”⁹. „Tam-tamul din mass-media cu privire la siguranța femeilor a fost enorm, cu totul exagerat”, mi-a spus un funcționar superior austriac. „Am avut un omor și câteva cazuri [de viol] de trei ori în Viena, deși, bineînțeles, așa ceva se întâmplă peste tot.”¹⁰ „Acest tip de hărțuire și violență este prezent de multă vreme în fiecare țară”, a declarat Gudrun Schyman, politiciană suedeză și purtător de cuvânt pentru Feminist Initiative. „Factorul comun sunt bărbații.”¹¹

3. Confuzia semantică

O formă răspândită de negare constă în manipularea limbajului într-un proces pe care eu îl numesc „confuzia semantică”. Unii suspecti din rapoartele poliției și din relatările presei sunt descriși ca „sudici”, „bărbați cu piele închisă la culoare” sau persoane cu „puține cunoștințe de germană”, omițându-se în mod intenționat informațiile despre statutul lor legat de migrație.

Confuzia semantică duce adesea la absurdități. Unul dintre studiile pe care le-am consultat propunea separarea preocupărilor legate de imigranți în dezbaterea publică de cele referitoare

la azilanți. În Germania, „cuvântul interzis al anului” în 2018 a fost *Anti-Abschiebe-Industrie* („industrie antideportare”), ce se referă la susținătorii refugiaților care se pronunță pentru rămânerea în Germania a azilanților respinși. Acest cuvânt a fost criticat din cauză că „defăimează și discreditează”¹².

În unele părți ale Europei, confuzia semantică este impusă în mod oficial prin reglementările privind presa. La jumătatea anului 2018, președintele Consiliului Cultural German a cerut interzicerea talk-show-urilor politice în care refugiații sunt prezentați într-o lumină nefavorabilă, până ce acestea „vin cu conținuturi mai adecvate în ceea ce privește coeziunea socială din societatea noastră”¹³. Un cod al eticii presei pus în aplicare de Consiliul German pentru Presă a fost modificat în 2017, cerându-li-se publicațiilor să omită toate informațiile despre religia, etnia și alte circumstanțe ale infractorilor care nu sunt „absolut necesare pentru înțelegerea evenimentului relatat”. Noul cod le reamintea ziariștilor că „asemenea trimiteri pot să alimenteze prejudecățile asupra minorităților”¹⁴. Editorii ziarului bavarez *Süddeutsche Zeitung* au explicat că asemenea informații trebuie dezvăluite numai în cazul unor „infracțiuni deosebit de grave, precum atacurile teroriste și infracțiunile capitale, sau al infracțiunilor comise de un grup mai mare de persoane (cum au fost cele din ajunul Anului Nou din 2015, în Köln). De asemenea, există un interes public pentru căutarea unei persoane date în urmărire sau dacă biografia unui suspect este relevantă în cazul infracțiunii. Vom decide în funcție de caz și ne vom opune categoric oricăror discriminări la adresa minorităților”¹⁵. Există o distanță ca de la cer la pământ între această declarație și prima ediție a *Süddeutsche Zeitung*, publicată la doar cinci luni după capitularea Germaniei naziste, în 1945, în care editorii spuneau: „Pentru prima dată de la prăbușirea guvernării brune a terorii, în München se publică un ziar condus de germani. El este limitat de necesitățile politice ale zilelor noastre, dar nu e constrâns de cenzură și nici sufocat de constrângerile conștiinței”¹⁶.

Preferința mass-mediei pentru eliminarea informațiilor cu privire la cultura și statutul imigranților din articolele despre infracțiuni stârnește suspiciuni în rândul cititorilor. Când l-am întrebat pe un jurnalist german cu experiență dacă crede că cultura

imigranților are vreo legătură cu atitudinea lor față de femei, răspunsul pe care l-am primit a fost: „Aceasta este o întrebare care depășește nivelul meu de salarizare. E foarte interesantă, pentru că noi am avut această dezbatere după Köln. Îmi pare rău, dar în această chestiune mă opresc aici”. Pentru ziariștii din Europa zilelor noastre, relatarea faptelor le poate pune în pericol cariera.

4. Studiile și comentariile fictive

O altă tactică a negării constă în fabricarea unor statistici, studii și sondaje pentru a demonta realitatea de pe teren. Studiile atitudinale sunt cele mai frecvente. Acestea pot fi proiectate astfel încât să reflecte concluziile preferate ale cercetătorilor. De exemplu, în 2017, un studiu a conchis că „atitudinile față de imigrație din Franța, ca în majoritatea țărilor europene, sunt foarte stabile și, de fapt, devin ușor mai favorabile”¹⁷. În realitate, numeroase sondaje despre atitudinile față de migranți arată că europenii mai puțin educați, mai în vârstă și mai conservatori au opinii mai negative despre migranți¹⁸.

5. Respingerea specialiștilor onești din mediul academic pe motiv că ar fi bigoți

Pe lângă faptul că produc cercetări fictive, unii dintre specialiștii din mediul academic ai establishmentului resping dovezile care nu le susțin prejudecățile. Timp de decenii, antropologii au studiat relațiile de gen din lumea arabă, ajungând la aceleași rezultate în repetate rânduri. Dar ei sunt respinși acum pe motiv că sunt bigoți, deoarece publică „fantezii orientaliste potrivit cărora [...] culturile non-occidentale și în special cele musulmane sunt mai patriarhale decât culturile occidentale”¹⁹. Am vorbit cu Ruud Koopmans, distins sociolog, despre această situație pe când mă aflu în Berlin, în 2019. După cum mi-a spus:

Avem cercetarea despre atitudinile față de femei, e clar că imigranții musulmani au valori foarte conservatoare cu privire la femei.

Aceasta nu mai este o chestiune ce trebuie studiată, ci un fapt demonstrat. [...] În Germania există un curent de opinie puternic potrivit căruia nu este nicio legătură între islam și inegalitatea de gen, terorism, antisemitism – ideea e că răspunsul nu are nimic de-a face cu islamul sau cu religia și, chiar dacă are, cine suntem noi să spunem „Da, acest lucru este rău”, pentru că nici noi nu suntem perfecți²⁰.

Falsele acuzații de rasism sunt cea mai ușoară cale de concretizare a negării, așa cum a aflat romancierul algerian Kamel Daoud. După ce a publicat un articol în *Le Monde* despre componenta culturală pe care o detectase în violența sexuală petrecută în ajunul Anului Nou în Köln, a fost pus la stâlpul infamiei. La puțină vreme după aceea a anunțat că renunță să mai semneze articole în ziare, preferând să se rezume la a scrie ficțiune²¹. Thilo Sarrazin, economist, a fost criticat de membri ai elitei germane și înlăturat din consiliul executiv al Bundesbank din cauză că a publicat volumul *Deutschland schafft sich ab* („Germania își pune capăt zilelor”) în 2010²². Tot astfel, Uwe Tellkamp, scriitor german, a fost abandonat de editorul său în 2018, după ce a criticat politica ușilor deschise aplicată de țara sa în chestiunea migrației și a avertizat cu privire la instaurarea unei „dictaturi morale” în Germania²³.

Hamed Abdel-Samad, scriitor și crainic german de origine egipteană, autor al volumului de memorialistică *Mein Abschied vom Himmel* („Plecarea mea din Rai”) publicat în 2009, a explicat că germanii sunt ușor de șantajat din cauza istoriei țării lor:

Cărți precum a mea sunt considerate islamofobe și insultătoare. Când apărătorii islamului întreabă „Vreți să faceți cu noi ce ați făcut cu evreii?”, toată lumea tace din gură. Nu sunt rasist și știu despre ce vorbesc, așa că nu pot fi șantajat moral, asemenea majorității germanilor. Pentru mine, consecința Holocaustului este că nu trebuie să mai tăcem și să nu mai renunțăm niciodată la libertățile noastre, că trebuie să ne exprimăm atunci când societatea o ia pe o cale greșită. Asta nu înseamnă platitudini de genul „Nu mai vrem război” sau să fim întotdeauna blânzi cu imigranții, ci să nu acceptăm nicio știrbire a libertății și să nu importăm problemele îngrozitoare pe care le-am lăsat în urmă în Egipt²⁴.

6. Apelurile la compasiune și platitudinile

O altă formă de negare este să faci apel la compasiune în detrimentul rațiunii sau al prudenței. Unii politicieni care atrag atenția asupra virtuților îi imploră pe cetățeni să-și îndeplinească datoria morală de a-i salva pe migranți. Cei care refuză sunt considerați imediat imorali, inumani și rasiști. În 2014, prim-ministrul suedez Fredrik Reinfeldt a făcut apel la „cetățenii suedezi să se arate inimoși cu refugiații”. În septembrie 2016, primarii din New York, Paris și Londra au publicat un articol comun despre criza refugiaților în *New York Times* în care se angajau „să urmărească în continuare o abordare integratoare în chestiunea relocării [refugiaților], în scopul combaterii valului tot mai mare al limbajului xenofob din întreaga lume. Un asemenea limbaj va duce numai la creșterea marginalizării comunităților noastre de imigranți, fără ca prin aceasta să fim mai în siguranță”²⁵.

7. Sfaturile proaste și falsele soluții

O altă categorie a negării sunt sfaturile neinspirate și falsele soluții oferite de autorități ca reacție la agresiunea sau hărțuirea sexuală. Această reacție ia adesea forma învinovățirii directe sau voalate a victimei. După agresiunile sexuale în masă din ajunul Anului Nou din 2015, Henriette Reker, primarul Kölnului, a sugerat ca femeile care se tem să nu fie agresate să păstreze între ele și străini „o distanță de un braț”²⁶. La rândul său, poliția le-a sfătuit pe femei să poarte mai degrabă încălțăminte confortabilă decât pantofi cu toc înalt, ca să poată fugi la nevoie. În loc să-și asume responsabilitatea și să implementeze măsuri pentru siguranța femeilor, autoritățile folosesc această formă de negare pentru a le pasa femeilor povara protecției de bărbații prădători.

Un alt „sfat prost” repetat este o scuză sub forma „Da, dar...”. Politicienii și liderii comunității obligați să condamne violența sexuală admit că comportamentul bărbaților prădători este greșit: da, dar nu e niciodată momentul potrivit pentru a lua măsuri

în acest sens. De exemplu, Aiman Mazyek, președintele Consiliului Central al Musulmanilor din Germania (Zentralrat der Muslime in Deutschland – ZMD), a spus în 2016: „Am văzut în repetate rânduri cum sunt abuzate, maltratate și discriminate femeile. Dar acestei chestiuni nu i s-a acordat niciodată atenția cuvenită până acum” și „Ar fi fatal să facem acest lucru acum, în legătură cu refugiații. Trebuie să vorbim despre asta. Trebuie să discutăm. Dar haideți să n-o facem în detrimentul refugiaților”²⁷. Un alt „Da, dar...” frapant e dat de Sisi Eibye, directoarea unui centru pentru azilanți din Danemarca. Unii băieți de la centrul respectiv agresaseră sexual niște adolescente la un festival de vară. Când poliția a întrebat-o câți băieți de la centrul ei fuseseră în zonă, nu a știut să răspundă. A recunoscut că comportamentul băieților fusese „total inacceptabil” și a adăugat: „Nu avem sancțiuni și tot ce putem face este să anunțăm poliția, dacă băieții lipsesc mai mult de o zi. Nu-i putem încuia”²⁸.

8. Teama de bigotism și de consecințe

Probabil că cel mai puternic mod de a întreține un tabu referitor la aspectele culturale ale violenței sexuale este să pretinzi că discuțiile despre fapte vor intensifica rasismul, le vor da apă la moară populiştilor și vor diviza și mai mult societatea. Această scuză este des folosită de poliție, de politicieni, de asistenți sociali, de mass-media și de mulți alți membri ai establishmentului din toată Europa. De teamă să nu fie percepuți drept xenofobi sau ca să nu cedeze în fața adevăraților xenofobi în debaterile politice, aceste autorități preferă să bage problema sub preș și să lase victimele expuse unor pericole. Conform lui Peter Ågren, șeful poliției din Södermalm, „uneori nu îndrăznim să spunem cum stau lucrurile în realitate deoarece credem că asta le-ar face jocul democraților suedezi” – un partid antiimigrație din Suedia, o grupare marginală în trecut, dar care acum a devenit o forță politică importantă²⁹.